

Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi
İdare Hukuku Anabilim Dalı

TÜRK İDARE HUKUKUNDA KAMU GÖREVLİLERİNİN İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN TEMEL KAVRAMLAR İLE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNÜN KAPSAMI VE UNSURLARI

I. Kamu Görevlilerine İlişkin Temel Kavramlar	7
A. Anayasa’da “Kamu Görevlisi” Kavramı ve Unsurları.....	10
1. Genel İdare Esasları	14
2. Asli ve Sürekli Görevler.....	16
B. Kamu Görevliliğinin Ölçütleri	18
1. İdari Bir Teşkilata Bağlı Çalışma	19
2. Görevin Meslek Olarak İcra Edilmesi	20
3. İdare ile Personel Arasındaki İlişkinin Kamu Hukuku Rejimine Tabi Olması.....	22
II. İfade Özgürlüğünün Kapsamı ve Unsurları	23
A. İfade Özgürlüğünün İçerik ve Araçlar Bakımından Kapsamı.....	30
B. İfade Özgürlüğünün Unsurları	34
1. Haber, Fikir Alma ve Verme Özgürlüğü	34
2. Kanaat Özgürlüğü	36
3. Fikir ve Kanaatlerin Açıklanması Özgürlüğü.....	38

İKİNCİ BÖLÜM
KAMU GÖREVLİLERİNİN İFADE
ÖZGÜRLÜĞÜ BAĞLAMINDA
YÜKÜMLÜLÜKLERİ

I. Genel Yükümlülükler	44
A. Anayasaya Sadakat Yükümlülüğü.....	45
1. Siyasal İktidara Sadakat.....	47
2. Siyasal Rejime Sadakat.....	50
3. Sadakat Yükümlülüğüne Yönelik Müesseseler	55
a. Yemin	55
i. Türk Milliyetçiliğine Sadakat	59
ii. Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarını Milletın	
Hizmetinde Olarak Tarafsız ve Eşitlik İlkelerine	
Bağılı Kalarak Uygulamak.....	60
iii. İnsan Haklarına ve Anayasanın Temel İlkelerine	
Dayanan Milli, Demokratik, Laik Bir Hukuk	
Devleti Olan Türkiye Cumhuriyetine Karşı	
Görev ve Sorumluluklarını Bilmek	60
b. Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması	61
c. Siyaset Yasağı.....	71
B. Devlete Bağlılık Yükümlülüğü	75
C. Tarafsızlık Yükümlülüğü	78
1. Kamu Hizmetlerinin Sunumunda İdarenin Tarafsızlığı	81
2. İdarenin Sosyal Medyada Tarafsızlığının Sağlanması	83
3. İdarenin Sürekliliği İlkesi Çerçevesinde Kamu	
Görevlilerinin Tarafsızlığı.....	87
D. Davranış Yükümlülükleri	89
1. Ahlakı Yükümlülükler.....	93
2. Ölçülü Davranma Yükümlülüğü	96
E. Hiyerarşik Üste İtaat Yükümlülüğü	100
II. Özel Yükümlülükler	106

A. Öğretmenlerin Yükümlülükleri	106
B. Diyanet Hizmeti Görevlilerinin Yükümlülükleri.....	113
C. Türk Silahlı Kuvvetleri Mensuplarının Yükümlülükleri	118
1. Siyasi Tarafsızlık Yükümlülüğü	120
2. Ketum Olma Yükümlülüğü	122
3. Üstlerine ve Komuta Zincirine İtaat Yükümlülüğü	124
4. Askeri Hiyerarşik Düzeni Bozucu Davranışlardan Kaçınma ve Oluşumlara Dahil Olmama Yükümlülüğü	127
D. Genel Kolluk Kuvvetlerinin Yükümlülükleri.....	129
1. Ketum Olma Yükümlülüğü	133
2. Siyasi Tarafsızlık Yükümlülüğü	135
3. Toplum İçinde Mesleğe Duyulan Güven ve Saygıyı Koruma Yükümlülüğü	139
E. İstihbarat Personelinin Yükümlülükleri.....	141
F. Hâkimlerin ve Savcılarının Yükümlülükleri.....	151
1. Hukukun Üstünlüğü ve Yargıya Güveni Koruma Yükümlülüğü	156
2. Yargılama ile İlgili Bilgilerin Mahremiyetinin Korunması Yükümlülüğü	162
3. İlgili Mevzuatın Belirtilen Yükümlülükler Karşısındaki Durumu.....	165
a. 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu.....	165
b. Türk Yargı Etiği Bildirgesi.....	171
G. Öğretim Elemanlarının Yükümlülükleri.....	173
1. Mesleki Özene Uygun Davranma Yükümlülüğü	176
2. Siyasi Faaliyetleri ile Kamu Hizmetine Zarar Vermeme Yükümlülüğü	182
3. Bilgilerin Mahremiyetini Koruma Yükümlülüğü.....	186
4. Üniversite İçi ve Üniversite Dışı Söylem Ayırımı ve Değerlendirilmesi.....	187

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAMU GÖREVLİLERİNİN İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNÜN KAPSAMI VE SINIRLARI

I. Kamu Görevlilerinin İfade Özgürlüğünün İçerik Bakımından Kapsamı	202
A. Siyasi Nitelikli Hareket, Tutum, Davranış ve İfadeler.....	203
1. Siyasal Haklar	204
a. Seçme ve Seçilme Hakları.....	206
b. Siyasi Parti Faaliyetleri	214
i. Siyasi Partiye Üyelik.....	215
ii. Siyasi Parti Yararını veya Zararını Hedef Tutan Davranışlarda Bulunmak.....	220
c. İdeolojik veya Siyasi Amaçlı Beyan ve Eylemde Bulunmak.....	226
2. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkı.....	233
3. Örgütlenme Özgürlüğü	240
a. Örgütlenmenin Amacı ve Biçimi	241
b. Dernek Kurmak veya Üye Olmak.....	242
c. Vakıf Kurmak veya Üye Olmak	246
d. Sendika Kurmak veya Üye Olmak.....	247
i. Sendikal İş Bırakma.....	249
ii. Grev Yasağı.....	255
B. Bilimsel Nitelikli Hareket, Tutum, Davranış ve İfadeler	265
C. Dini Nitelikli Hareket, Tutum, Davranış ve İfadeler	269
1. Din, Vicdan ve İbadet Özgürlüğü	274
2. Dini Gruplara Mensubiyet	277
3. Din ve Vicdan Sebebiyle Ayrımcılık.....	280
4. Dini İşaret ve Sembol Kullanımı	281
II. Kamu Görevlilerinin İfade Özgürlüğünün Kullanılan Araçlar Bakımından Kapsamı	288

A. Basına Bilgi ve Demeç Verme	289
B. İnternet ve Sosyal Medya Kullanımı	294
C. Gizli Bilgileri Açıklama	298
D. Müracaat ve Şikâyet Hakkı	305
E. İhbar Yükümlülüğü Çerçevesinde Bilgi Uçurma	308
III. Kamu Görevlilerinin İfade Özgürlüğünün Anayasal Olarak Sınırlandırılması	315
A. Kamu Görevlilerinin İfade Özgürlüğünün Anayasada Yer Alan Genel Sınırları.....	316
1. Müdahalenin Varlığı	317
2. Kanunen Öngörülme	318
3. Meşru Amaç	321
a. Millî Güvenlik, Kamu Düzeni, Kamu Güvenliği, Cumhuriyetin Temel Nitelikleri ve Devletin Ülkesi ve Milleti ile Bölünmez Bütünlüğünün Korunması	321
b. Suçların Önlenmesi ve Suçluların Cezalandırılması	327
c. Devlet Sırrı Olarak Usulünce Belirtilmiş Bilgilerin Açıklanmaması ve Kanunun Öngördüğü Meslek Sırlarının Korunması	328
d. Başkalarının Şöhret veya Haklarının, Özel ve Aile Hayatlarının Korunması	328
e. Yargılama Görevinin Gereğine Uygun Olarak Yerine Getirilmesi	330
4. Demokratik Bir Toplumda Gerekli Olma	332
a. Hakkın Özüne Dokunulmaması	337
b. Ölçülülük İlkesine Uygunluk.....	339
5. Laik Cumhuriyet Gereklerine Uygunluk	340
6. Anayasanın Sözüne ve Ruhuna Bağlılık.....	341
B. Anayasada Yer Alan Özel Sınırlar	344
C. Kamu Görevlilerinin İfade Özgürlüğünün Durdurulması.....	345
SONUÇ	349
KAYNAKLAR	363